

Referanser:

Arkivsak: 17/05736-9

Saksdokumenter:

Ny kirkeordning for Den norske kirke - høringsnotat.docx

Kirkeordning for Den norske kirke

Sammendrag

Kirkerådet sender forslag til kirkeordning for Den norske kirke ut til bred høring. Forslaget bygger hovedsakelig på kirkemøtevedtak om *Den norske kirkes grunnlag* (sak KM 06/14 og 04/15) og *veivalgsaken* (sak KM 08/16). Forslaget følger også opp vedtak fra saken om *prinsipper for kirkebygg* (sak KM 15/15). Det legges opp til en høring frem til 1. oktober 2018.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar forslag til ny kirkeordning for Den norske kirke med sikte på å gjennomføre en bred høring med høringsfrist 1. oktober 2018.
2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å utforme et høringsdokument med konkrete spørsmålsstillinger til høringsinstansene.

Saksorientering

For første gang legger Kirkerådet frem et forslag til en helhetlig kirkeordning med forslag til helhetlig regelsett som skal gjelde for Den norske kirke. Det har vært Kirkerådets plan at en helhetlig kirkeordning skal være utarbeidet og behandlet i kirkelige organer, klar til å tre i kraft når Stortinget vedtar ny lov om tros- og livssynssamfunn, trolig våren 2019.

Den kirkeordningen som her legges frem følger opp en rekke kirkemøtevedtak, både om *Den norske kirkes grunnlag* (sak KM 06/14 og 04/15) og *veivalgsaken* (sak KM

08/16). Forslaget følger også opp vedtak fra saken om *prinsipper for kirkebygg* (sak KM 15/15).

En versjon av teksten om Mellomkirkelig råd har vært drøftet på møte i Mellomkirkelig råd 6.-7. mars 2018. Skisser til enkelte av kapitlene samt en drøfting av spørsmålet om utsettelse av høringen ble drøftet av Kirkerådets arbeidsutvalg på møte 9. mai 2018.

Om forberedelser til og gjennomføring av høringen

Når Kirkerådet mottar forslag til kirkeordning på sitt junimøte, legges det opp til at rådet skal ta stilling til de innholdsmessige spørsmål og forslaget til paragrafer. Det vedlagte forslag til ny kirkeordning viderefører langt de fleste paragrafer i dagens kirkelov, enten ordrett eller i en mer eller mindre språklig justert form. Etter at Kirkerådet har tatt stilling til de endringsforslag som er av materiell karakter planlegges det en utsendelse av et høringsdokument. Endelig utforming av høringsdokumentet vil skje etter Kirkerådets møte.

Som ved flere tidligere høringer vil det bli utarbeidet et sammendrag av høringsnotatet til hjelp for de mange høringsinstanser som erfaringsmessig ikke ønsker å gå igjennom hele teksten, men primært vil ha presentert de viktigste materielle endringsforslag. Etter mønster av departementets høring om *Staten og Den norske kirke – et tydelig skille* i 2014, utarbeider sekretariatet et sammendrag som inneholder omtale av de viktigste materielle endringsforslagene, høringsspørsmål til disse samt forslag til nye bestemmelser. Dette skulle bli et hefte på ca 30-35 sider hvor paragrafene legger beslag på ca 18 sider.

Det legges opp til at høringsinstansene kan få tilsendt et sammendrag av høringsdokumentet. Menigheter og fellesråd og andre kan med sammendraget få invitasjon til også å få tilsendt høringsdokumentet, men alle oppfordres til å finne den bakgrunnsinformasjonen og omtalen de trenger på nettet.

Det anses som mest tjenlig å operere med konkrete høringsspørsmål, etter mønster fra departementets siste høring på ny trossamfunnslov. Når høringsinnspillene skal sammendras er det vanlig å kode svarene inn i et samleskjema for at det skal være mulig å danne seg en oppfatning av hvilke hovedtendenser og hovedretninger innspillene trekker i. Dersom instansene selv merker av og for eksempel avgir en karakter eller tallverdi for hvor sterkt de mener et synspunkt er, vil instansen selv kode sitt svar fremfor at noen andre, tilsatte i Kirkerådet, skal foreta kodingen. For ordens skyld skal det understrekes at koding i skjema bare er et supplement til lesningen av høringssvarene. Det er også viktig å se hvilken begrunnelse instansen gir for sitt syn og for den verdi / tallkarakter de vil gi til det enkelte spørsmål.

Høringsinstansene vil oppfordres til å benytte et elektronisk verktøy for registrering av høringsvar, også dette etter mønster av departementenes høringsportal.

Utvalg av høringsinstanser

Forslag til ny kirkeordning sendes ut til en bred høring i tråd med gjeldende saksbehandlingsregler.

Følgende instanser bør inviteres formelt til å uttale seg: Biskoper og alle rådsorganer i Den norske kirke, utvalgte offentlige instanser, kirkelige institusjoner og organisasjoner, arbeidslivsorganisasjoner, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og enkelte frivillige organisasjoner. Høringen vil også være åpen for alle å ta del i.

Et litt åpent spørsmål, ennå, er om også kommunene denne gang skal være høringsinstanser. De er berørt særlig når det gjelder spørsmålet om sammensetning av kirkelig fellesråd. Alternativt bør i hvert fall KS være høringsinstans.

Kommunikasjonsstrategi og kvalitetssikring av høringen

Det legges opp til en høringsfrist 1. oktober, med mulighet for en viss utsettelse for de som ber om dette. Dette skulle gi en mulighet for alle råd å legge opp til to møter i den delen av høringsperioden som faller på høsten 2018.

Informasjon til alle høringsinstanser anses som viktig, både for å forklare hvilke endringsforslag som fremmes, hvordan instansen enklest mulig kan gi sitt svar og om hvordan de via seminarer, åpne debatter og nettressurser kan tilegne seg ytterligere informasjon om forslag til ny kirkeordning.

Bispedømmerådene er allerede i gang med å forberede høringsseminarer i august og september. Målgruppen for disse seminarene er de forskjellige høringsinstansene i bispedømmet. Kirkerådet har stilt seg til disposisjon for å presentere forslagene i høringsnotatet på disse seminarene.

Gjeldende fremdriftsplan

Kirkerådet behandlet fremdriftsplan for arbeid med kirkeordning på sitt møte i januar 2018, sak KR 12/18. Planen legger opp til at loven og kirkeordningen kommer til behandling henholdsvis på Stortinget og på Kirkemøtet våren 2019 med synkronisert ikrafttredelse, anslagsvis fra 1. januar 2020. Dette har hatt som konsekvens at det må gjennomføres en høring på ny kirkeordning i 2018.

Samtidig vil Kirkemøtets vedtak i saken bygge på den forutsetningen at Stortinget – ventelig våren 2019 – vedtar regler om Den norske kirke i et eget kapittel i en ny lov om tros- og livssynssamfunn noe *etter* Kirkemøtets behandling.

Endringer i fremdriftsplanen, for eksempel spørsmålet om å utsette høringsprosessen med sikte på at trossamfunnsloven kan være vedtatt *før* kirken endelig tar stilling til ny kirkeordning, har vært vurdert. Det hadde vært en fordel at trossamfunnsloven var vedtatt før det ble sendt ut på høring et forslag til kirkeordning.

Departementet har gitt uttrykk for at ikrafttredelse av trossamfunnsloven, eventuelt kun det kapittel som omhandler Den norske kirke, kan skje på et tidspunkt som koordineres med ikrafttredelse av kirkeordningen. Full kjennskap til hvordan trossamfunnsloven blir har en i dag ikke og det er kjent at mange av rådene er trøtte etter mange høringer.

Prosessen med ny kirkeordning har pågått lenge –allerede grunnlovsendringene i 2012 etterlot et vakuum. Kirkemøtet 2019 er siste sesjon før nytt kirkevalg, en utsettelse vil være uheldig, den vil eventuelt trolig bli på to år pga. kirkevalget 2019. En utsettelse vil fort gjenåpne debatten om «modell A» og «modell B».

Dersom det blir endringer i forslagene til ny trossamfunnslov våren 2019, endringer som påvirker enkeltparagrafer i kirkeordningen, må Kirkerådet enten gis fullmakt til å foreta de justeringer som er nødvendig, eller det kan innkalles til ekstraordinært Kirkemøte dersom endringene er av prinsipiell karakter eller ikke kan vente til neste ordinære Kirkemøte.

Økonomisk-administrative konsekvenser

Gjennomføringen av høringen vil ha en del administrative kostnader, dels den arbeidstiden som er medgått for å utarbeide forslaget, summere opp høringen,

tilrettelegging for seminarer samt trykke- og utsendelseskostnader for høringsdokumenter. Gjennom å benytte et elektronisk verktøy for registrering av hørings svar, vil arbeidet med oppsummeringen av høringen bli noe forenklet.

Høringsdokumentet skal også inneholde en vurdering av økonomisk-administrative konsekvenser. Dette vil bli utarbeidet etter Kirkerådets møte og vil inneholde vurderinger av de endringsforslag som foreslås.